СЕРІЯ «Педагогіка»

УДК 378.112:005

[https://doi.org/10.52058/2708-7530-2021-5\(11\)-320-327](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2021-5(11)-320-327)

Бахов Іван Степанович доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри іноземної філології та перекладу Міжрегіональної Академії управління персоналом, вул. Фрометівська 2, м. Київ, 03039, тел.: (067) 458-72-55, e-mail: bakhov@ukr.net, <https://orcid.org/0000-0002-8379-199X>

Романенко Євген Олександрович доктор наук з державного управління, професор, Заслужений юрист України, Президент Всеукраїнської асамблеї докторів наук з державного управління, Андріївський узвіз, буд.11, оф 68, м. Київ, 04070, тел.: (044) 462-55-41, e-mail: poboss1978@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0003-2285-0543>

Жукова Ірина Віталіївна кандидат наук з державного управління, доцент, Виконавчий директор Президії Всеукраїнської асамблеї докторів наук з державного управління, Андріївський узвіз, буд.11, оф 68, м. Київ, 04070, тел.: (044) 462-55-41, e-mail: irina_pravo@ukr.net, <https://orcid.org/0000-0003-4927-0610>

Пасько Анастасія Анатоліївна магістр із педагогіки, тел.: (066) 210-93-92, e-mail: ovdienko95n@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-6218-0663>

НАПОВНЮВАНІСТЬ ТА НОРМИ ДО ОБЛАШТУВАННЯ ДОШКІЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

Анотація. У статті визначено особливості наповнюваності та норм до облаштування дошкільних навчальних закладів. Обґрунтовано, що спальні повинні бути обладнані безпечними стаціонарними ліжками, що відповідають зросту і віку дітей. Якщо в дошкільному закладі відсутні спальні приміщення, то допускається використання розкладних ліжок з рівною твердою основою і дитячих матраців. При розміщенні дитячих ліжок повинна дотримуватися мінімальна дистанція до опалювальних приладів – 20 сантиметрів. Оптимальна відстань між боковинами сусідніх ліжок – від 65 см, а між узголів'ям – 30 см.

Доведено, що неможливо уявити дитинство без іграшок. Саме іграшки є неодмінним елементом предметного розвивального середовища у дошкільному навчальному закладі. Тож підходити до їх добору треба системно, виражено, дотримуючись певних правил і принципів. Іграшки необхідно добирати з урахуванням вимог Типового переліку обов'язкового

обладнання навчально-наочних посібників та іграшок у дошкільних навчальних закладах, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11 вересня 2002 р. № 509, а також з урахуванням методичних рекомендацій Міністерства освіти і науки України: «Підбір і використання іграшок для дітей раннього віку у дошкільних навчальних закладах» від 17 березня 2006 р. № 1/9-153 та «Підбір і використання іграшок для дітей дошкільного віку в дошкільних навчальних закладах» від 18 липня 2008 р. № 1/9-470. Варто зауважити, що у Типовому переліку запропоновано не конкретні ігрові матеріали, а лише їх типи.

Сьогодні вітчизняний промисловий ринок пропонує споживачам неймовірне розмаїття іграшок. Зорієнтуватися у ньому не так просто. Треба пам'ятати, що іграшки варто вибирати не лише за їх зовнішнім виглядом, а, насамперед, за їх безпечністю та корисністю для дітей. Саме тому дотримання принципу безпечності під час добору іграшок є найголовнішим

Ключові слова: дошкільні заклади, опалювальні прилади, мережі господарсько-питного водопостачання, Міністерство освіти і науки України, теплопровідність.

Bakhov Ivan Stepanovych Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Head of the Department of Foreign Philology and Translation of the Interregional Academy of Personnel Management, Frometivska St. 2, Kyiv, 03039, tel.: (067) 458-72-55, e-mail: bakhov@ukr.net, <https://orcid.org/0000-0002-8379-199X>

Romanenko Yevhen Oleksandrovych Doctor of Science in Public Administration, Professor, Honored Lawyer of Ukraine, President of the Ukrainian Assembly of Doctors of Sciences in Public Administration, Andriyivskyi Uzviz, Building 11, Office 68, Kyiv, 04070, tel.: (044) 462-55-41, e-mail: poboss1978@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0003-2285-0543>

Zhukova Iryna Vitaliivna Candidate of Sciences in Public Administration, Associate Professor, Executive Director of the Presidium of the Ukrainian Assembly of Doctors of Sciences in Public Administration, Andriyivskyi Uzviz, Building 11, Office 68, Kyiv, 04070, tel.: (044) 462-55-41, e-mail: irina_pravo@ukr.net, <https://orcid.org/0000-0003-4927-0610>

Pasko Anastasia Anatoliyivna Master of Pedagogy, tel.: (066) 210-93-92, e-mail: ovdienko95n@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-6218-0663>

FULLNESS AND STANDARDS FOR EQUIPMENT OF PRESCHOOL EDUCATIONAL INSTITUTIONS

Abstract. The article identifies the features of occupancy and standards for the arrangement of preschool educational institutions. It is justified that the bedrooms should be equipped with safe stationary beds that match the height and

age of children. If there are no dormitories in the preschool, the use of folding beds with a flat solid base and children's mattresses is allowed. When placing children's beds, the minimum distance to the heaters - 20 centimeters - must be observed. The optimal distance between the sides of the adjacent beds is from 65 cm, and between the headboard - 30 cm.

It is proved that it is impossible to imagine childhood without toys. Toys are an essential element of the subject development environment in preschool education. Therefore, their selection should be approached systematically, carefully, following certain rules and principles. Toys must be selected taking into account the requirements of the Standard list of mandatory equipment for visual aids and toys in preschool educational institutions, approved by the order of the Ministry of Education and Science of Ukraine dated September 11, 2002 № 509, as well as the guidelines of the Ministry of Education and Science of Ukraine : "Selection and use of toys for young children in preschool educational institutions" of March 17, 2006 № 1 / 9-153 and "Selection and use of toys for preschool children in preschool educational institutions" of July 18, 2008 № 1 / 9-470. It is worth noting that the Standard List does not offer specific game materials, but only their types.

Today, the domestic industrial market offers consumers an incredible variety of toys. It is not so easy to navigate in it. Remember that toys should be chosen not only for their appearance, but, above all, for their safety and usefulness to children. That is why adherence to the principle of safety when choosing toys is the most important thing.

Keywords: preschool institutions, heating devices, networks of economic and drinking water supply, Ministry of Education and Science of Ukraine, thermal conductivity.

Постановка проблеми. 24 березня 2016 року Міністерством охорони здоров'я України затверджено новий Санітарний регламент для дошкільних навчальних закладів. Документ визначає основні санітарно-епідеміологічні вимоги, виконання яких є обов'язковим і неухильним для всіх дошкільних навчально-виховних закладів, незалежно від форми власності. Даний перелік включає в себе положення, що стосуються безпечного використання території та споруд, а також внутрішнього облаштування приміщень для дітей. Відповідальність за виконання вимог затвердженого Регламенту покладається на засновника (власника) та керівника дитячого закладу [1]. Це, у свою чергу, актуалізує питання створення безпечних умов у дошкільному навчальному закладі.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Аналіз методологічних і теоретичних основ досліджуваної проблеми показав, що процес облаштування дошкільних навчальних закладів був у центрі уваги психологів, педагогів: Аристотеля, М. Бердяєва, В. Духновича, Д. Дьюї, І. Канта, Платона, Протагора, Г. Сковороди, Сократа, К. Ушинського та ін.

Мета статті – визначити особливості наповнюваності та норм до облаштування дошкільних навчальних закладів.

Виклад основного матеріалу. Необхідно використовувати меблі переважно світлих тонів з матовою поверхнею, бажано без блиску. Категорично забороняється використання несправних меблів. Матеріали, застосовувані в якості покриття дитячих меблів, повинні відрізнятися низькою теплопровідністю, а також стійкістю до впливу теплої води, мийних і дезінфікуючих засобів. Роздягальні для дітей молодшого віку повинні бути обладнані гардеробними шафами для дітей та персоналу, лавками, а при необхідності, пеленальними столиками і умивальниками. В дошкільному навчальному закладі можуть бути встановлені ігрові меблі: гірки, драбинки та інше розвиваюче обладнання. Столики для годування дітей від 8 до 12 місяців повинні мати висоту 0,70-0,75 м, а висота сидіння на 0,2 м нижче поверхні столу. Меблі повинні в строгому порядку відповідати росту дитини.

Столи і стільчики для занять слід розміщувати на відстані метра від вікна, так, щоб світло падало зліва, а для ліворуких дітей – праворуч. Щодо стільниці визначені наступні критерії: вона повинна бути гладкою і матовою, або з легким блиском у вигляді лаку світлих тонів або покриття із збереженням текстури дерева [2].

Відстань між рядами і дошкою повинно бути 2,5 м (максимально 3 м), а кут огляду дошки на стіні не повинен бути менше 45 градусів. Відстань від нижнього краю дошки до підлоги становить 0,7-0,8 м. Ігрові повинні бути укомплектовані шафами або стелажми для іграшок і підсобного матеріалу, спальні – шафками для одягу.

Спальні повинні бути обладнані безпечними стаціонарними ліжками, що відповідають зросту і віку дітей. Якщо в дошкільному закладі відсутні спальні приміщення, то допускається використання розкладних ліжок з рівною твердою основою і дитячих матраців. При розміщенні дитячих ліжок повинна дотримуватися мінімальна дистанція до опалювальних приладів – 20 сантиметрів. Оптимальна відстань між боковинами сусідніх ліжок – від 65 см, а між узголів'ям – 30 см.

Дитяче ліжко - неодмінний атрибут дитячої кімнати - адже саме в ліжечку дитина проводить більшу частину часу перші роки життя, коли він підлягає спить [3]. Тому дитячі ліжечка повинні бути максимально зручними і безпечними для дитини. Якщо ліжко не буде виконана з екологічно чистих матеріалів і не буде мати безпечну конструкцію - це може нашкодити дитині і завдати клопоту дорослим. Основними вимогами до дитячого ліжка є:

- Розміри: довжина - 140см, ширина - 60см,
- Ліжко виготовлено з ламінованого ДСП, класу емісії E1.
- Дно ліжка (лежак) - шліфовані (прокладочне) ДСП або фанера.
- Торці виробів облицювання крайкою ПВХ - 0,5-1мм.
- Кріплення ліжка металевий куточок і болти.

Стіл повинен буди відповідно до зросту дітей, тому вирішити обрати столи з регулюючими ніжками. Також стіл повинен бути зручний не тільки

дітям, але й вихователю який буде проводити режимні моменти. Самий кращий варіант опинився 6 кутній стіл [4].

Звичайно, багато хто з нас сьогодні намагається економити. І, якщо в процесі підготовки ліжка для малюка ви вирішили дістати із запасів свій старенький пошарпаний матрац, будьте готові до того, що незабаром у дитини з'являться проблеми з хребтом. Якщо ваше чадо поспить хоча б пару місяців на звичайному матраці з поролону, то викривлення і негативні зміни в його поставі можна буде помітити відразу.

Дитина стане сутулитися, почне часто скаржитися на недосипання, буде швидко втомлюватися під час прогулянок і простого сидіння. Якщо ви помітили хоча б одну таку ознаку у свого малюка - пора піднімати тривогу. Адже це початок сколіозу (неприємного і серйозного захворювання, від якого не так просто позбутися). При сколіозі хребці починають зміщуватися в сторони один одного, що значно слабшає м'язи спини і плечового пояса, зміщує деякі органи, здавлює кровоносні судини. Це призводить до задишки і кисневого голодування [5]. Але, якщо ви ще в ранні роки купите своїй дитині ортопедичний матрац, то зможете уникнути всіх цих проблем. Звичайно ж, будь-який сучасний ортопедичний матрац створений таким чином, щоб автоматично орієнтуватися на основні потреби молодого зростаючого організму (особливо фізіологічні). Всі вони володіють приблизно однаковими анатомічними властивостями, але для дитини найкращим варіантом стане, все ж, безпружинна модель. Вона дозволяє розподіляти навантаження таким чином, щоб хребетний стовп брав її на себе рівномірно. Крім усього іншого, матраци з пружинами швидше виходять з ладу, адже малюки рідко коли сплять спокійно.

Також намагайтеся вибирати матраци з середньою або помірною жорсткістю. Важливим моментом є наявність зручного чохла, який виготовляють зазвичай з натуральних матеріалів. Якщо ви вирішили купити матрац такого типу, то можете бути спокійними - ваша дитина не буде потіти уві сні, адже, як відомо, коли надмірна кількість вологи проникає в ліжко, то стає прекрасним середовищем для шкідливих мікроорганізмів. Якщо ви купуєте ортопедичний матрац для новонародженої дитини (до 1 року), тоді зверніть увагу на вироби, створені з кокосової койри [6]. Але будьте готові до того, що скоро вони стануть занадто жорсткими для малюка і вам доведеться замінити їх на латексні. Головне завдання з підтримки хребта вони виконують чудово. Зверніть увагу, щоб чохол був знімним, адже прання постелі маленької дитини є частою і необхідною процедурою. Ідеальною вважається комірчаста структура матраца, адже тоді його можна без проблем просушувати і провітрювати на сонечку.

Неможливо уявити дитинство без іграшок. Саме іграшки є неодмінним елементом предметного розвивального середовища у дошкільному навчальному закладі. Тож підходити до їх добору треба системно, виважено, дотримуючись певних правил і принципів. Іграшки необхідно добирати з урахуванням вимог Типового переліку обов'язкового обладнання навчально-наочних посібників та іграшок у дошкільних навчальних закладах,

затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11 вересня 2002 р. № 509, а також з урахуванням методичних рекомендацій Міністерства освіти і науки України: «Підбір і використання іграшок для дітей раннього віку у дошкільних навчальних закладах» від 17 березня 2006 р. № 1/9-153 та «Підбір і використання іграшок для дітей дошкільного віку в дошкільних навчальних закладах» від 18 липня 2008 р. № 1/9-470. Варто зауважити, що у Типовому переліку запропоновано не конкретні ігрові матеріали, а лише їх типи.

Сьогодні вітчизняний промисловий ринок пропонує споживачам неймовірне розмаїття іграшок. Зорієнтуватися у ньому не так просто. Треба пам'ятати, що іграшки варто вибирати не лише за їх зовнішнім виглядом, а, насамперед, за їх безпечністю та корисністю для дітей. Саме тому дотримання принципу безпечності під час добору іграшок є найголовнішим [7; 8].

Окрім того, необхідно дотримуватися й таких принципів, як [9]:

- зручність у використанні;
- відповідність віку дітей;
- врахування індивідуальних особливостей.

Особливу увагу варто приділяти добору іграшок для дітей раннього віку, оскільки вони є найбільш незахищеними та вразливими. Яка іграшка може бути небезпечною для дітей? Та, яка зроблена з вибухонебезпечних та легкозаймистих, шкідливих матеріалів, у якої є гострі краї, дрібні деталі, що їх можуть проковтнути діти. Небезпечними для дітей є й транспортні іграшки з недосконалою гальмівною системою. Власне, цей перелік небезпек, пов'язаних з неякісними іграшками, можна продовжувати й продовжувати.

Тому, щоб убезпечити від них дітей, треба пам'ятати, що [10]:

- іграшки та ігри, призначені для складання цілого з частин, виконання різних ігрових функцій повинні мати інструкції, схеми користування, надруковані на упаковці, окремому аркуші або у вигляді брошури;
- в інструкції (керівництві, схемі щодо користування іграшками, іграми) або на споживчій упаковці мають бути вказані правила та види оброблення іграшок (ігор) – миття, чищення, дезінфекція та їх утилізація за потреби;
- декоративне та захисне покриття іграшок та ігор має бути стійким до дії слини, поту та вологої обробки із застосуванням нейтрального мила — дитячого або господарчого;
- іграшки та ігри не повинні мати відчутного запаху;
- збірно-розбірні ігри для дітей до трьох років (піраміди, набори кілець, кульки на стержнях тощо) не повинні мати деталей розміром менше від 30,0 мм.

Обов'язковою умовою для придбання іграшок є наявність документів, які засвідчують їх безпечність для здоров'я дітей. Це «сертифікат відповідності» або «сертифікат якості». Крім того, кожна іграшка має супроводжуватися висновком санітарно-епідеміологічної експертизи [11; 12].

Висновки. Таким чином, приміщення які створені до норм, які нам пропонує держава не розраховані прийняти реальну кількість дітей на даний момент. Спостерігаючи за грою дітей молодшої, середньої та старшої групи відчутна закономірність: не вистачає іграшок, не вистачає місця, не вистачає ігор.

Література:

1. Давыдов В.В. Проблемы развивающего обучения. Опыт теоретического и экспериментального исследования. М.: «Педагогика», 2018.
2. Катуржевская О. Теория развивающего обучения в отечественной дидактике второй половины XIX начала XX века / О. Катуржевская // Научно-методический вузовский сборник "Образование в России: история, опыт, проблемы". – Армавир, 2015.
3. Підручник для тих, хто навчається в пед..училищах. Пер. з рос.. – Київ. вища школа. Головне видавництво, 1979. – 248 с.
4. Козлова С.А., Куликова Т.А. Дошкольная педагогика. – М.: «Академия», 2000.
5. Коменский Я.А. Дидактические принципы (отрывки из «Великой дидактики»). – М: «Государственное учебно-педагогическое издательство НАРКОМПРОСА РСФСР», 2017.
6. Коменский Ян Амос. Избранные педагогические сочинения. Перевод с латинского Д.Н. Королькова. - М.: «Учпедгиз», 2012.
7. Коментар до Базового компонента дошкільної освіти в Україні: Наук.-метод. посіб. /Наук. ред. О.Л. Кононко. - К.: Ред. журн. "Дошкільне виховання", 2003.
8. Короткова Н.А. Михайленко Н.Я. Игра с правилами в дошкольном возрасте. М.: «Академический Проект», 2012.
9. Кравцова Е.Е. Психологические проблемы готовности детей к обучению в школе. — М.: «Педагогика», 1991.
10. Леонтьев А.Н. Ощущения и восприятия как образы предметного мира. — Сб.: Познавательные процессы. М., 2016.
11. Romanenko E. Chaplai I. PUBLIC ADMINISTRATION BY THE MODERN INFORMATION TECHNOLOGIES IN CONSTRUCTION OF UKRAINE / I. Chaplay // Публічне урядування. – 2017. - №2 (7) – травень 2017. - С. 172-180.
12. Romanenko E. Chaplai I., Hurkovskyy V. THEORETICAL AND METHODOLOGICAL IDENTIFICATION OF THE CONCEPT OF "MARKETING COMMUNICATIONS" (ARCHETYPAL APPROACH) / E. Romanenko, I. Chaplay, Hurkovskyy V. // Публічне урядування. – 2017. - №3 (8) –червень 2017 (спецвипуск). - С. 259-266.

References:

1. Davydov V.V. Problemy razvivajushhego obuchenija. Opyt teoreticheskogo i jeksperimental'nogo issledovaniya. M.: «Pedagogika», 2018.
2. Katurzhevskaja O. Teorija razvivajushhego obuchenija v otechestvennoj didaktike vtoroj poloviny XIX nachala XX veka / O. Katurzhevskaja // Nauchno-metodicheskij vuzovskij sbornik "Obrazovanie v Rossii: istorija, opyt, problemy". – Armavir, 2015.
3. Pidruchnik dlja tih, hto navchaet'sja v ped..uchilishhah. Per. z ros.. – Kiïv. vishha shkola. Golovne vidavnictvo, 1979. – 248 s.
4. Kozlova S.A., Kulikova T.A. Doshkol'naja pedagogika. – M.: «Akademija», 2000.
5. Komenskij Ja.A. Didakticheskie principy (otryvki iz «Velikoj didaktiki»). – M: «Gosudarstvennoe uchebno-pedagogicheskoe izdatel'stvo NARKOMPROSA RSFSR», 2017.
6. Komenskij Jan Amos. Izbrannye pedagogicheskie sochinenija. Perevod s latinskogo

D.N. Korol'kova. - M.: «Uchpedgiz», 2012.

7. Komentar do Bazovogo komponenta doshkil'noï osviti v Ukraïni: Nauk.-metod. posib. /Nauk. red. O.L. Kononko. - K.: Red. zhurn. "Doshkil'ne vihovannja", 2003.

8. Korotkova N.A. Mihajlenko N.Ja. Igra s pravilami v doshkol'nom vozraste. M.: «Akademicheskij Proekt», 2012.

9. Kravcova E.E. Psihologicheskie problemy gotovnosti detej k obucheniju v shkole. — M.: «Pedagogika», 1991.

10. Leont'ev A.N. Oshhushhenija i vosprijatija kak obrazy predmetnogo mira. — Sb.: Poznavatel'nye processy. M., 2016.11.Bondarenko A. Didakticheskie igry v detskom sadu. M.: «Prosveshhenie», 2012.14.

11. Romanenko E. Chaplai I. PUBLIC ADMINISTRATION BY THE MODERN INFORMATION TECHNOLOGIES IN CONSTRUCTION OF UKRAINE / I. Chaplay // Publichne urjaduvannja. — 2017. - №2 (7) — traven' 2017. - S. 172-180.

12. Romanenko E. Chaplai I., Hurkovskyy V. THEORETICAL AND METHODOLOGICAL IDENTIFICATION OF THE CONCEPT OF "MARKETING COMMUNICATIONS" (ARCHETYPAL APPROACH) / E. Romanenko, I. Chaplay, Hurkovskyy V. // Publichne urjaduvannja. — 2017. - №3 (8) —cherven' 2017 (specvipusk). - S. 259-266.